

- употребу, намјерно уношење или стављање на тржиште ГМО-а или производа који се састоје, садрже или воде поријекло од ГМО-а,
- е) "подносилац захтјева" је физичко или правно лице које подноси захтјев,
- ф) "надлежни орган за стављање на тржиште" је орган чије су надлежности у складу са надлежностима из члана 3. став (2) тачка ц) Закона о ГМО.

ДИО ДРУГИ - ДОДЈЕЉИВАЊЕ ЈЕДИНСТВЕНОГ КОДА ЗА ГМО-е ЗА КОЈЕ СЕ ИЗДАЈЕ ОДОБРЕЊЕ ЗА СТАВЉАЊЕ НА ТРЖИШТЕ

Члан 3.

(Јединствени код)

- (1) Захтјеви за стављање ГМО-а на тржиште треба да садржавају јединствени код за сваки ГМО.
- (2) Према облицима наведеним у Анексу, који је саставни дио овог Правилника, подносиоци захтјева израђују јединствени код за сваки ГМО, при чему консултују базу података Организације за економску сарадњу и развој (у даљем тексту: ОЕЦД) за производе *BioTrack* (eng. *OECD Bio Track Product Database*) и Контролну управу за биосигурност (eng. *Biosafety Clearing House*) како би провјерили да ли већ постоји јединствени код за дотични ГМО у складу са наведеним облицима.

Члан 4.

(Додјељивање јединственог кода)

- (1) Јединствени код додјељује се свим ГМО-има за чије стављање на тржиште надлежни орган издаје рјешење о одобрењу према одредбама Закона о ГМО.
- (2) Надлежни орган који издаје рјешење о одобрењу за стављање на тржиште консултује базу података ОЕЦД-а за производе *BioTrack* и Контролну управу за биосигурност како би обезбједио провјеру да ли већ постоји јединствени код за тај ГМО у складу са облицима наведеним у Анексу.

Члан 5.

(Издавање одобрења за стављање на тржиште ГМО-а)

Приликом издавања рјешења о одобрењу за стављање на тржиште ГМО-а:

- а) надлежни орган који издаје рјешење у одобрењу наводи додијелени јединствени код за тај ГМО,
- б) надлежни орган који је издао рјешење о одобрењу обезбјеђује да се у најкраћем могућем року Контролној управи за биосигурност у писаној форми достави додијелени јединствени код за дотични ГМО,
- ц) јединствени код за сваки дотични ГМО биљежи се у јединственом кодном регистру ГМО који води Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Агенција),
- д) надлежни орган који је издао рјешење о одобрењу у писаној форми доставља додијелени јединствени код за тај ГМО Агенцији у сврху вођења јединственог кодног регистра ГМО-а.

ДИО ТРЕЋИ - ДОДЈЕЉИВАЊЕ ЈЕДИНСТВЕНОГ КОДА ЗА ГМО-е ЗА ЧИЈЕ ЈЕ СТАВЉАЊЕ НА ТРЖИШТЕ ОДОБРЕЊЕ ИЗДАТО ПРИЈЕ СТУПАЊА НА СНАГУ ОВОГ ПРАВИЛНИКА

Члан 6.

(Поступак I за издато одобрење за стављање ГМО-а на тржиште прије ступања на снагу овог Правилника)

- (1) Ако је прије ступања на снагу овог Правилника издато одобрење за стављање ГМО-а на тржиште и ако је за

тај ГМО већ одређен јединствени код у складу са облицима наведеним у Анексу, примјењују се ст. (2), (3) и (4) овог члана.

- (2) У року од 90 дана од датума ступања на снагу овог Правилника субјекат у пословању са ГМО-ом који је добио одобрење за стављање на тржиште надлежном органу у писаној форми доставља следеће:
  - а) податак да је јединствени код већ одређен у складу са облицима наведеним у Анексу,
  - б) податке о јединственом коду.
- (3) Јединствена кодна ознака за сваки тај ГМО биљежи се у јединственом кодном регистру који води Агенција.
- (4) Надлежни орган који је издао рјешење о одобрењу обезбјеђује да се у најкраћем могућем року Контролној управи за биосигурност у писаној форми достави додијелени јединствени код за тај ГМО.

Члан 7.

(Поступак II за издато одобрење за стављање ГМО-а на тржиште прије ступања на снагу овог Правилника)

- (1) Ако је прије ступања на снагу овог Правилника издато одобрење за стављање ГМО-а на тржиште и ако за тај ГМО претходно није одређен јединствени код у складу са облицима наведеним у Анексу, примјењују се ст. (2), (3), (4) и (5) овог члана.
- (2) Субјекат у пословању са ГМО-ом који је добио одобрење за стављање на тржиште или по потреби надлежни орган који је донио одобрење за стављање на тржиште, развиће јединствени код за ГМО у складу са облицима наведеним у Анексу.
- (3) Субјекат у пословању са ГМО-ом који је добио одобрење за стављање на тржиште у року од 90 дана од датума ступања на снагу овог Правилника писмено ће доставити детаље о предложеном јединственом коду надлежном органу који му је издао рјешење о одобрењу.
- (4) Јединствена кодна ознака за сваки тај ГМО биљежи се у јединственом кодном регистру који води Агенција.
- (5) Надлежни орган који је издао рјешење о одобрењу обезбјеђује да се у најкраћем могућем року Контролној управи за биосигурност у писаној форми достави додијелени јединствени код за тај ГМО.

ДИО ЧЕТВРТИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 8.

(Службене контроле и инспекцијски надзор)

Службене контроле и инспекцијски надзор над примјеном овог Правилника спроводиће се у складу са важећим законским прописима.

Члан 9.

(Ступање на снагу)

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

СМ број 116/12
21. марта 2012. године
Сарајево

Предсједавајући
Савјета министара БиХ
Вјекослав Беванда, с. р.

АНЕКС ОБЛИЦИ ЈЕДИНСТВЕНИХ КОДОВА

У Анексу се одређује облик јединствених кодова за биљке у Дијелу А. те микроорганизме и животиње у Дијелу Б.

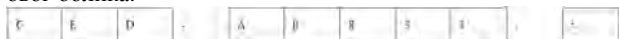
ДИО А.

1. Општи облик

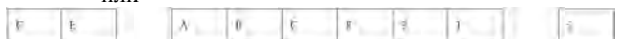
Овај Анекс доноси појединости о облику који се користи за јединствене кодове за ГМО, који треба да се одобре или који су одобрени за стављање на тржиште у складу са

Законом о ГМО. Код се састоји од три дијела које чини низ алфанумеричких знакова који упућују на подносиоца захтјева/власника одобрења, генетичку промјену и начин провјере.

Облик садржи укупно девет алфанумеричких знакова. Први елемент представља подносиоца захтјева/власника одобрења, а састоји се од два или три алфанумеричка знака. Други елемент твори пет или шест алфанумеричких знакова и представља генетичку промјену. Трећи елемент служи за провјеру и представља га задњи нумерички знак. Слиједи примјер јединственог кода развијен коришћењем овог облика.

или

У сљедећим се одјељцима наводе смјернице за израду три појединачна елемента јединственог кода.

2. Подносилац захтјева/власник одобрења

Прва два или три алфанумеричка знака представљају подносиоца захтјева/власника одобрења (на примјер, прва два или три слова из имена организације подносиоца захтјева/власника одобрења), иза чега слиједи цртица, на примјер:

или

Подносиоцима захтјева могу већ бити додијељени алфанумерички знакови којима се наводи њихов идентитет, а они се налазе у табели кодних ознака подносиоца у оквиру ОЕЦД-ове базе података за производе *BioTrack*. Ти подносиоци захтјева треба и даље да користе исте знакове.

Нови подносиоци захтјева који нису идентификовани у бази података не смију користити постојеће кодове из табеле кодних ознака у бази података. Нови подносилац треба да обавијести надлежне органе који ажурирају ОЕЦД-ову базу података за производе *BioTrack* уносећи нове кодне знакове који су обликовани тако да се нови подносилац идентификује у табели кодних ознака.

3. Генетичка промјена

Други низ од пет или шест алфанумеричких знакова представља посебне генетичке промјене, које су предмет захтјева за стављање на тржиште и/или одобрења, као на примјер:

или

Појединачна генетичка промјена може се јавити код различитих организама, врста и сорти, док би знакови требало да означавају специфичну промјену која је у питању. Прије формулисања јединствених кодова подносиоци захтјева треба да консултују ОЕЦД-ову базу података за производе *BioTrack*, како би се обезбиједила досљедност и избјегло дуплицирање јединствених кодова који су додијељени сличним генетичким промјенама истог организма/врсте.

Подносиоци захтјева треба да развију сопствени интерни механизам којим ће се избјећи употреба истог означавања (знакова) "генетичке промјене", ако се користи за различити организам. Ако двије или више организација развију сличне генетичке промјене, "информације које се

односе на подносиоца" (види одјељак 2) морају омогућити подносиоцима захтјева да обликују јединствени код за свој производ, при чему се истовремено обезбјеђује његова јединственост с обзиром на ознаке које су обликовали други подносиоци.

Што се тиче нових ГМО-а који садрже више од једне генетичке промјене (тзв. "*gene stacking*"), подносиоци захтјева или власници одобрења морају обликовати нови јединствени код за такве ГМО-е.

4. Провјера

Задњи знак јединственог кода служи за провјеру и од осталих се знакова одваја цртицом, као на примјер:

или

Знак за провјеру требао би да смањи грешке обезбјеђујући cjеловитост алфанумеричког кода коју уносе корисници базе података.

Правило за израчунавање знака за провјеру је сљедеће. Знак за провјеру састоји се од једног нумеричког знака. Израчунава се тако да се саберу нумеричке вриједности сваког алфанумеричког знака у јединственом коду. Нумеричка вриједност сваког знака је од 0 до 9 за нумеричке ознаке (0 до 9) и од 1 до 26 за абecedне ознаке (А до З) (види дијелове 5. и 6). Укупна свота (износ), ако се састоји од више нумеричких знакова, се додатно израчунава тако да се према истом правилу саберу преостали знакови, при чему се поступак понавља све док се не добије коначна свота (износ) од једног нумеричког знака. На примјер, знак за провјеру за кодну ознаку CED-AB891 израчунава се како слиједи:

први корак: $3 + 5 + 4 + 1 + 2 + 8 + 9 + 1 = 33$;

други корак: $3 + 3 = 6$; знак за провјеру је 6.

Дакле, коначни јединствени код гласи – CED-AB891-6.

5. Облик знакова који се користе за јединствени код

0
1
2
3
4
5
6
7
8
9

**6. Облик абecedних знакова и нумерички еквиваленти
за израчунавање знака за провјеру**

A=1
B=2
C=3
D=4
E=5
F=6
G=7
H=8
I=9
J=10
K=11
L=12
M=13
N=14
O=15
P=16
Q=17
R=18
S=19
T=20
U=21
V=22
W=23
X=24
Y=25
Z=26

Нула се приказује знаком Ø како би се избегла замјена са словом О.

ДИО Б.

Одредбе из Дијела А. овог анекса примјењују се на микроорганизме и животиње, осим ако се на међународном нивоу не усвоји други облик за јединствени код који је одобрен.
